

Опубліковано: materialy VII mezinarodni vědecko – prakticka konference “Aktualni vymoženosti vědy - 2011” (27 června – 05 červenců 2011 roku, Praha)/ - Praha: Publishing House “Education and Science”, 2011. – 104 p. – P.3-5.

Економічні науки / 13. Регіональна економіка

К.е.н. Алешугіна Н.О.

Чернігівський державний інститут економіки і управління, Україна

Гостинний та сільський туризм: співвідношення понять

Головною метою нашої держави в економіці є забезпечення своїм громадянам достатньо високого рівня життя та його постійне підвищення. Проте з ряду об'єктивних причин кожен її регіон має власну специфіку, у тому числі, характеризується певним рівнем розвитку. Проблема подолання нерівності соціально-економічного розвитку різних територій у складі країни була завжди актуальною. В ряду питань, що ставляться вченими в процесі дослідження явищ відсталості й депресивності та їх територіальних проявів, важливе місце посідає проблема пошуку шляхів виходу із ситуації, що склалась. Про її актуальність свідчить відомий вислів “Немає депресивних територій, є території, в яких не виявлено точки росту”.

Останнім часом часто висловлюється думка, що такою “точкою росту” може бути сільський туризм як стаціонарний відпочинковий вид туризму, що організовується на базі сільських поселень, зокрема, особистих селянських господарств, який передбачає використання місцевих рекреаційних ресурсів з метою проведення різноманітних циклів рекреаційних занять. В цьому виді туризму цінується свіже повітря, гостинність, безпека, місцеві природні та культурні пам'ятки, а додатковими принадами є можливість долучитися до краси незайманих природних ландшафтів, етнокультурної спадщини, аграрних видів діяльності, споживання екологічно чистої натуральної продукції, тощо [1].

Відпочинок в сільській місцевості для українців – не новина. Проте, у своєму сучасному прояві, коли господарі сільських садиб перебирають на себе функції готельєрів, рестораторів, аніматорів та інших учасників туристичної господарської діяльності українському споживачеві туристичних послуг сільський туризм відомий не так давно. Проте, за короткий час даний вид послуг зумів завоювати свою нішу на туристичному ринку, більше того, розширює її й надалі.

Популярним видом діяльності він став не лише серед туристів, але й серед сільських підприємців з огляду на ті переваги, які веде за собою його розвиток. Сільський туризм як вид господарської діяльності сприяє диверсифікації економічної діяльності сільського населення, а отже зменшує ступінь невизначеності та ризику на випадок несприятливої зміни кон'юнктури ринку продовольчої продукції, забезпечує додатковий дохід, створює нові робочі місця. Окрім безпосередньої зайнятості господарів агроосель та агроготелів в обслуговуванні туристів, сільський туризм надає їм, а також іншим мешканцям села можливість додаткового заробітку шляхом включення у надання супутніх послуг: проведення екскурсій, виготовлення та продаж сувенірів та предметів домашнього вжитку, перевезення туристів, організація їх харчування і т.п.

За умови ефективного співробітництва суб'єктів туристичної господарської діяльності з місцевою владою сільський туризм здатен стимулювати розвиток комунікаційної та виробничої інфраструктури, підвищення стандартів та естетики сільських поселень, поліпшення якості життя місцевих мешканців. Зрештою, розвиток сільського туризму в багатьох регіонах є пріоритетним напрямом подальшого соціально-економічного розвитку.

З огляду на вище викладене не дивно, що послуги сільського туризму: розміщення в приватних оселях, організація відпочинку на свіжому повітрі, надання послуг харчування, - починають пропонуватися і мешканцями селищ міського типу, невеликих міст, ба навіть жителями приватного сектора окраїн великих міст (на відповідних сайтах, присвячених розвитку сільського туризму, містяться пропозиції, що наявні навіть в обласних центрах України.

За таких обставин перегляду вимагає система дефініцій, оскільки даний вид діяльності почав виходити за межі сільських населених пунктів. За доцільне вважається говорити про розвиток, скажімо, *гостинного туризму*. Вибір даного означення продиктований тим, що технологічний цикл обслуговування клієнтів в сільському туризмі відрізняється за змістом від того, який спостерігаємо в масовому туризмі. За своєю сутністю він швидше нагадує турботи, якими опікується господар обійстя, приймаючи власних дорогих гостей, з тією різницею, що такі послуги надаються усім бажаючим. Таким чином, під поняттям “гостинний туризм” пропонуємо розуміти *стаціонарний відпочинковий вид туризму, що організовується на базі приватних садиб з присадибними ділянками, розташованих в сільській місцевості, малих та середніх містах, який передбачає використання місцевих рекреаційних ресурсів з метою проведення різноманітних циклів рекреаційних занять*. Основною ознакою даного виду туризму є використання в якості постійної нічліжної бази приватних помешкань, при яких обов’язково мають бути особисті присадибні ділянки. Ці помешкання повинні знаходитись в оточенні подібної забудови у безпосередній близькості від природних об’єктів, інакше даний вид діяльності не буде відповідати своїм основоположним принципам і втратить сенс.

Основними *принципами* гостинного туризму повинні залишитися: дрібномасштабність; підтримання добробуту місцевого населення; індивідуальне призначення послуги; використання місцевих природних, соціально-культурних, культурно-етнографічних, соціально-економічних та інших ресурсів для організації відпочинку туристів; дружнє ставлення до природи; спрямованість на її охорону та збереження [2].

Порівнюючи такий відпочинок у сільській місцевості та у невеликих містах, можна відмітити, що гостинний туризм може (але не обов’язково!) програвати сільському щодо забезпеченості природними рекреаційними ресурсами та в екологічному плані. Проте перевага гостинного туризму у забезпеченості та якості соціально-історичних ресурсів, об’єктів рекреаційної та інфраструктури загального користування, транспортній доступності, а також наявності потенційних

споживачів, які можуть користуватися основними та додатковими послугами є беззаперечною. Саме тому гостинний туризм має перспективи для розвитку.

Література:

1. Рутинський М. Сільський туризм [Текст] / М. Рутинський. – К.: Знання, 2006. – 271 с.
2. Кравченко Н. Рекреаційне господарство Полісся: сучасний стан та перспективи розвитку [Текст] / Н.Кравченко. – Ніжин: Міланік, 2007. – 172 с.